

LLES GENEDLAETHAU'R
DYFODOL
WELL-BEING OF
FUTURE GENERATIONS

Llesiant Pensaerniaeth Cenedlaethau'r Dyfodol Well-being of Future Generations Architecture

*Llywodraethu ar
gyfer y dyfodol*

*Governance for
the future*

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

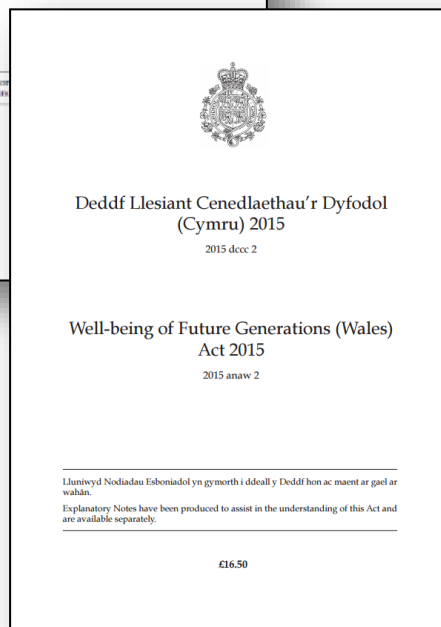
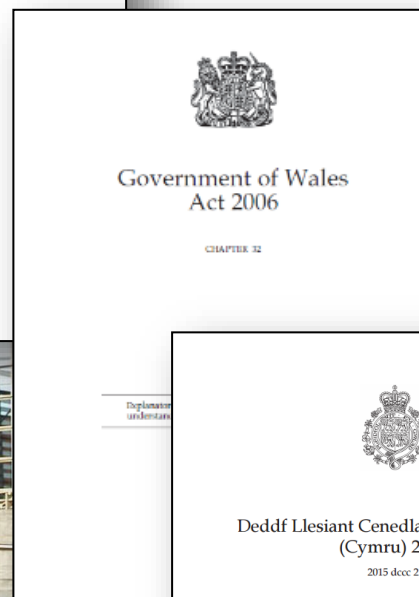
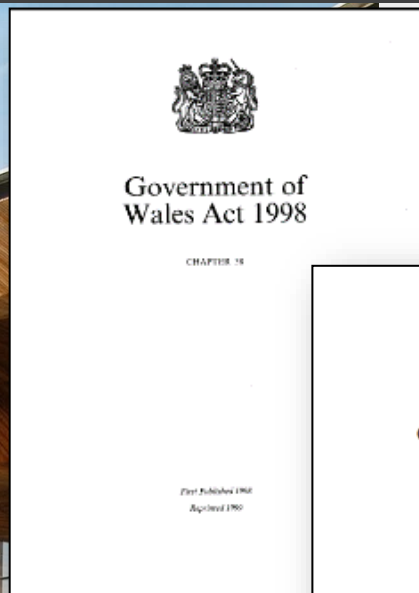
For People For Planet
For Now, For the Future

Cyflwyniad i'r Cyngor Partneriaeth Cymdeithasol
Presentation to Social Partnership Council

01.02.2024

Taith ddatganoli

Devolution journey

1998 Government of Wales Act

Duty to promote sustainable development (s.79) through a scheme.

2001 Sustainable Development Scheme

2006 Government of Wales Act

Promote economic, social and environmental well-being (s.60) and promote culture (s.61).

2009 One Wales One Planet

Commitment to make sustainable development the central organising principle.

2011 Programme for Government

Legislative for SD to be a central organising principle and SD body.

2012 White Paper on Sustainable Development Bill

2014 Wales We Want

National conversation

2015 Well-being of Future Generations Act

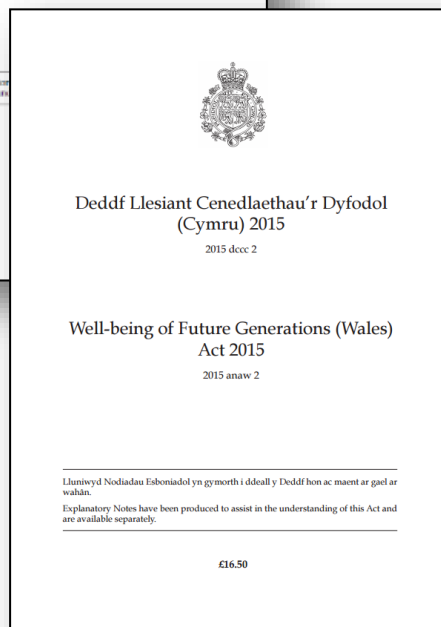
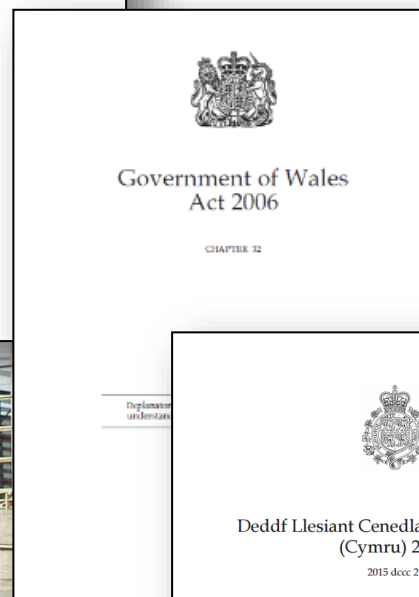
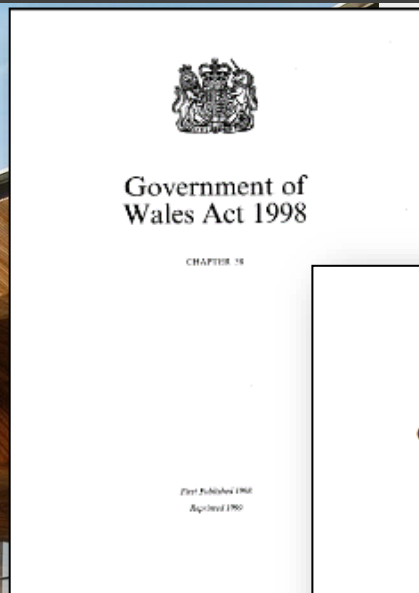
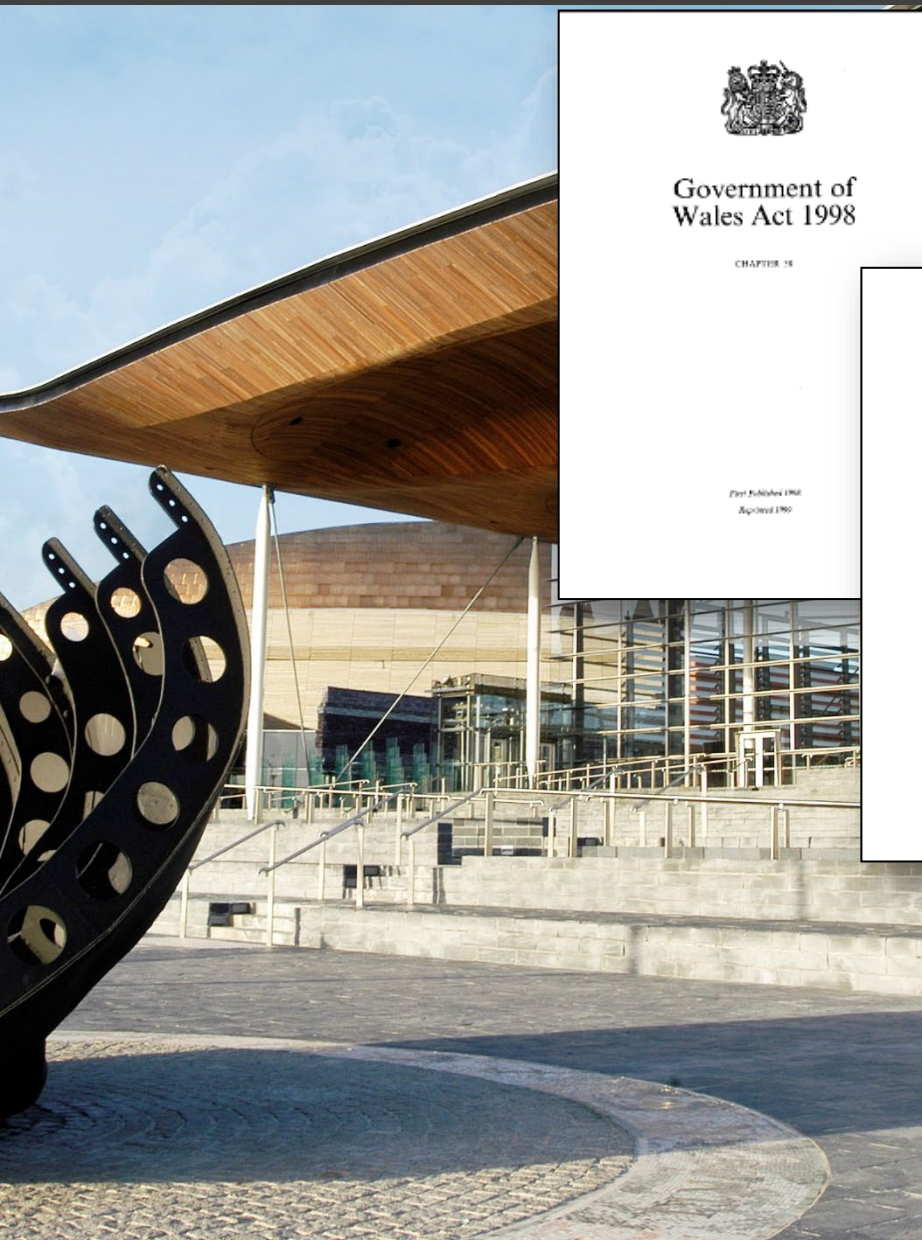
2016 Future Generations Commissioner & National Indicators laid before Senedd

Taith ddatganoli

Devolution journey

Deddf Llywodraeth Cymru 1998

Dyletswydd i hybu datblygu cynaliadwy (a.79) drwy gynllun.

Cynllun Datblygu Cynaliadwy 2001

Deddf Llywodraeth Cymru 2006

Hybu llesiant economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol (a.60) a hybu diwylliant (a.61).

Cymru'n Un: Cenedl Un Blaned 2009

Ymrwymiad i wneud datblygu cynaliadwy yn brif egwyddor drefniadol.

Rhaglen Lywodraethu 2011

Deddfu er mwyn bod datblygu cynaliadwy yn dod yn brif egwyddor drefniadol ac ar gyfer corff datblygu cynaliadwy.

Papur Gwyn 2012 ar y Bil Datblygu Cynaliadwy

Y Gymru a Garem 2014

Sgwrs genedlaethol.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015

Penodi Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol a gosod y Dangosyddion Cenedlaethol gerbron y Senedd 2016

Why legislate

- Promote duty not sufficient.
- Picture of **the future** - Long term drivers, trends, risks and opportunities.
- Greater awareness and **understanding** of **connections** and interdependencies between
  - Environment | Economy | Society | Culture
  - And individual wellbeing now and in the future
- Needs of whole populations – intergenerational justice.
- **Short term thinking.**
- Working in policy and organisation **silos.**
- **Separate solutions** to common problems.
- How public bodies **organise** themselves and make **decisions.**

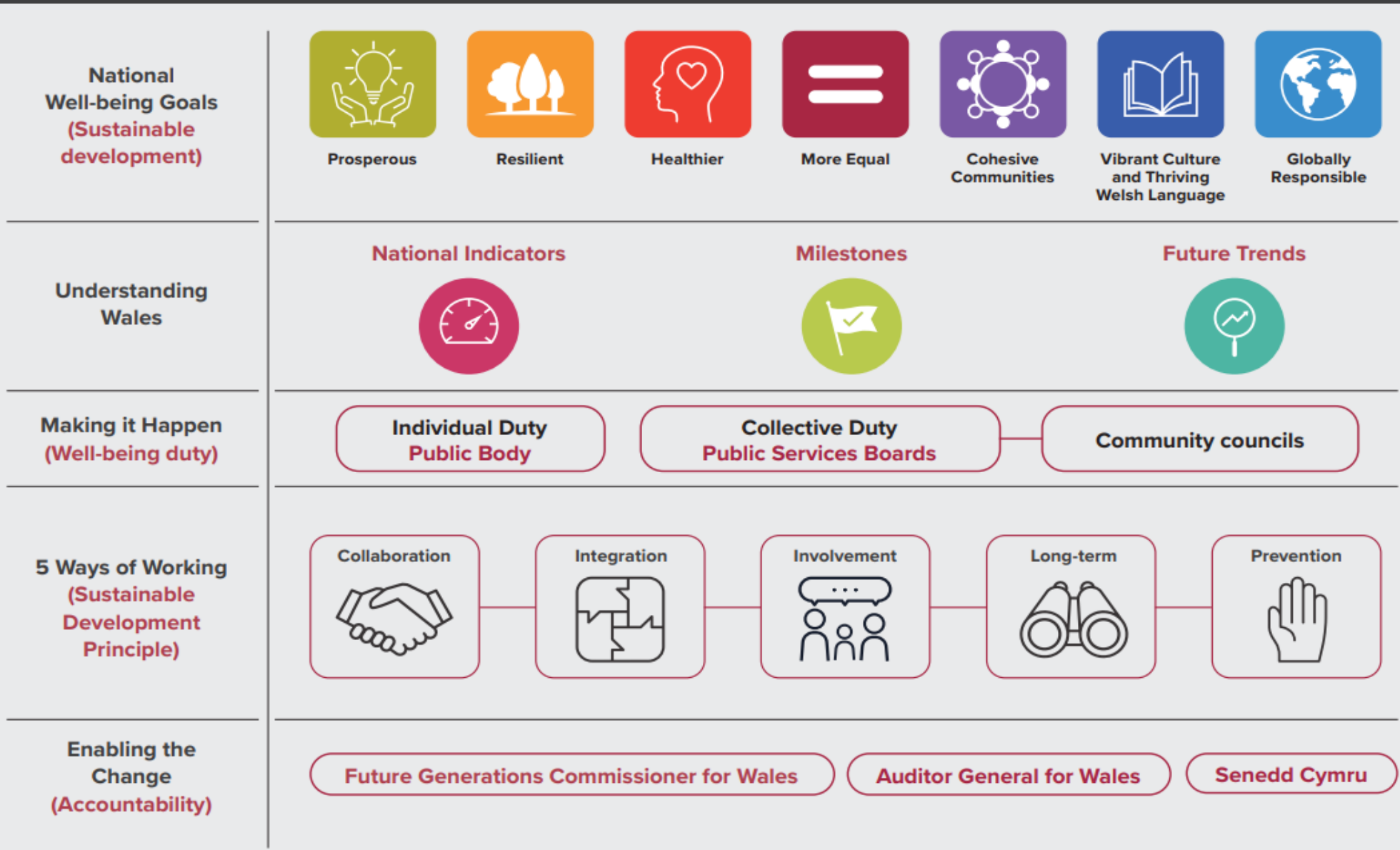
Pam deddfu

Why legislate

- Nid yw'n ddigon i hybu'r ddyletswydd.
- Darlun o'r **dyfodol** – ysgogwyr hirdymor, tueddiadau, risgiau a chyfleoedd.
- Mwy o ymwybyddiaeth a **dealltwriaeth** o'r **cysylltiadau** a'r cyd-ddibyniaeth rhwng
  - Yr Amgylchedd | Yr Economi | Cymdeithas | Diwylliant
  - Llesiant unigolion nawr ac yn y dyfodol
- Anghenion poblogaethau cyfan – cyfiawnder sy'n pontio'r cenedlaethau.
- **Syniadau tymor byr.**
- Gweithio mewn polisi a **seilos** sefydliadol.
- **Gwahanol ddatrysiadau** ar gyfer problemau cyffredin.
- Sut mae cyrff cyhoeddus yn **trefnu** eu hunain ac yn gwneud **pendderfyniadau**.

Pensaerniaeth Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Well-being of Future Generations Act Architecture

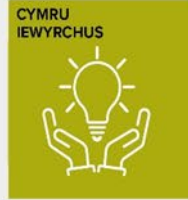

Pensaernïaeth Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Well-being of Future Generations Act Architecture

**Y nodau llesiant
Cenedlaethol**
(Datblygu
cynaliadwy)

Deall Cymru

Danaosvddion cenedlaethol

Cerrig milltir

Tueddiadau'r Dyfodol

Gwneud iddo ddigwydd
(Dyletswydd llesiant)

**Dyletswydd cyrff
Cyhoeddus unigol**

**Dyletswydd gyfunol
Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus**

Cynghorau cymunedol

**Pum ffordd o
weithio er llesiant**
(Egwyddor
Datblygu
Cynaliadwy)

Cydweithredu

Integreiddio

Cyfranogiad

Hirdymor

Atal

Galluogi'r newid
(Atebolrwydd)

Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Senedd Cymru

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

1 NO POVERTY 	2 ZERO HUNGER 	3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING 	4 QUALITY EDUCATION 	5 GENDER EQUALITY 	6 CLEAN WATER AND SANITATION
7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY 	8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH 	9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE 	10 REDUCED INEQUALITIES 	11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES 	12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION
13 CLIMATE ACTION 	14 LIFE BELOW WATER 	15 LIFE ON LAND 	16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS 	17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS 	 SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

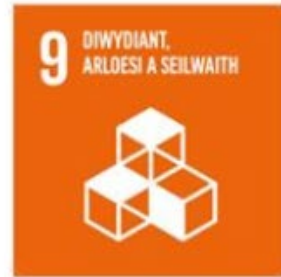
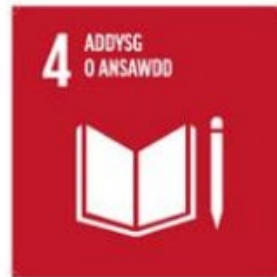

Nodau byd-eang

Global goals

CYMRU A'R NODAU DATBLYGU CYNALIADWY

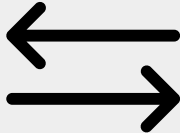

Llesiant Well-being

Current generation

Future generation

Inter-generational

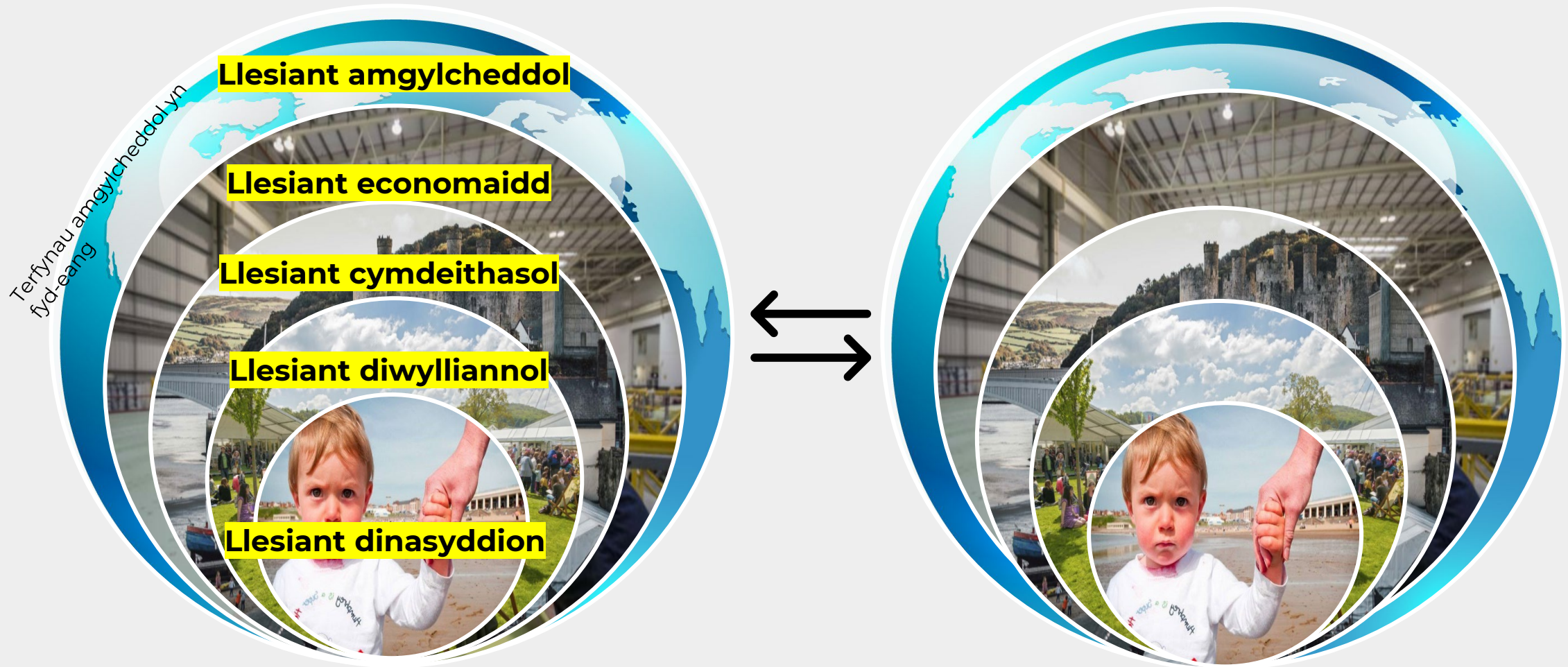
Llesiant

Well-being

Y genhedlaeth bresennol

Cenedlaeth y dyfodol

Nodau Ilesiant

Well-being goals

Prosperous

An innovative, productive and low carbon society which recognises the limits of the global environment and therefore uses resources efficiently and proportionately (including acting on climate change); and which develops a skilled and well-educated population in an economy which generates wealth and provides employment opportunities, allowing people to take advantage of the wealth generated through securing fair work.

Resilient

A nation which maintains and enhances a biodiverse natural environment with healthy functioning ecosystems that support social, economic and ecological resilience and the capacity to adapt to change (for example climate change).

Healthier

A society in which people's physical and mental well-being is maximised and in which choices and behaviours that benefit future health are understood.

LLESIANT
CENEDLAETHAU'R DYFODOL
WELL-BEING OF
FUTURE GENERATIONS

More Equal

A society that enables people to fulfil their potential no matter what their background or circumstances (including their socio economic background and circumstances).

Globally Responsible

A nation which, when doing anything to improve the economic, social, environmental and cultural well-being of Wales, takes account of whether doing such a thing may make a positive contribution to global well-being.

Vibrant Culture and Thriving Welsh Language

A society that promotes and protects culture, heritage and the Welsh language, and which encourages people to participate in the arts, and sports and recreation.

Cohesive Communities

Attractive, viable, safe and well-connected communities.

Nodau Llesiant

Well-being goals

Llewyrchus

Cymdeithas arloesol, gynhyrchiol, carbon isel sy'n cydnabod y terfynau sydd ar yr amgylchedd byd-eang ac sydd, o ganlyniad, yn defnyddio adnoddau mewn modd effeithlon a chymesur (gan gynnwys gweithredu ar newid yn yr hinsawdd); ac sy'n datblygu poblogaeth fedrus ac addysgedig mewn economi sy'n cynhyrchu cyfoeth ac yn cynnig cyfleoedd cyflogaeth, gan ganiatáu i bobl fanteisio ar y cyfoeth a gynhyrchir drwy gael gafael ar waith teg.

Cydnerth

Cenedl sy'n cynnal ac yn gwella amgylchedd naturiol bioamrywiol gydag ecosystemau iach gweithredol sy'n cynnal cydnerthedd cymdeithasol, economaidd ac ecolegol ynghyd â'r gallu i addasu i newid (er enghraifft newid yn yr hinsawdd).

LLESIANT
CENEDLAETHAU'R DYFODOL
WELL-BEING OF
FUTURE GENERATIONS

Iachach

Cymdeithas lle mae llesiant corfforol a meddyliol pobl cystal â phosibl a lle deellir dewisiadau ac ymddygiadau sydd o fudd i iechyd yn y dyfodol.

Mwy Cyfartal

Cymdeithas sy'n galluogi pobl i gyflawni eu potensial ni waeth beth fo'u cefndir neu eu hamgylchiadau (gan gynnwys eu cefndir a'u hamgylchiadau cymdeithasol-economaidd).

Cyfrifol ar lefel fyd-eang

Cenedl sydd, wrth iddi wneud unrhyw beth i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru, yn ystyried a allai gwneud peth o'r fath gyfrannu'n gadarnhaol at lesiant byd-eang.

Diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu

Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn gwarchod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg ac sy'n annog pobl i gyfranogi yn y celfyddydau, a chwaraeon a gweithgareddau hamdden.

Cymunedau Cydlynus

Cymunedau atyniadol, hyfyw a diogel sydd â chysylltiadau da.

Deall Cymru

Understanding Wales

Q. What has happened/ is happening?

Getting the evidence that shows
where we are now

NATIONAL INDICATORS

allow us to measure the progress of a
nation

Q. What is happening?

To understand what is happening we
need a narrative to guide us

ANNUAL WELL-BEING REPORT

provides us with the story of change

Q. What needs to happen and by when?

Prioritising indicators where change
needs to be seen.

MILESTONES

will provide us with a pathway up to
2050

Q. What could happen?

If we do nothing and how do we
identify the challenges for achieving
the goals

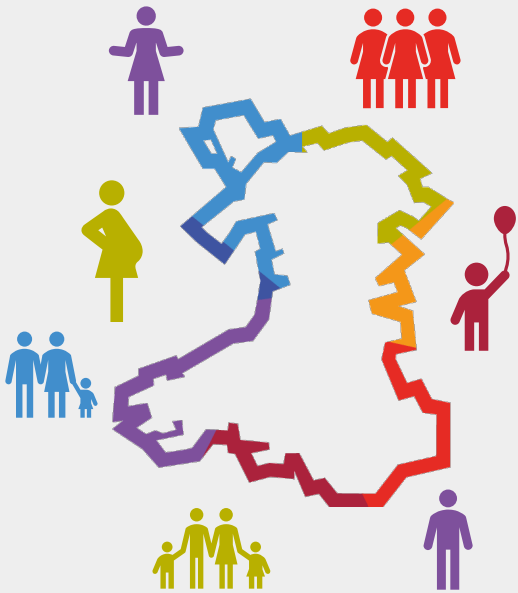
FUTURE TRENDS REPORT

gives us better insight into drivers and
barriers to achieving the goals

Deall Cymru

Understanding Wales

C. Beth sydd wedi digwydd/ sy'n digwydd?
Cael gafael ar y dystiolaeth sy'n dangos lle rydym ni nawr

DANGOSYDDION CENEDLAETHOL

sy'n ein galluogi i fesur cynnydd cenedl

C. Beth sy'n digwydd?
I ddeall beth sy'n digwydd, rhaid inni gael naratif i'n harwain

ADRODDIAD LLESIANT BLYNYDDOL

sy'n cyflwyno hanes o newid

C. Beth sy'n rhaid iddo ddigwydd ac erbyn pryd?
Blaenoriaethu dangosyddion yn y meysydd lle y mae angen gweld newid

CERRIG MILLTIR

a fydd yn darparu llwybr inni hyd at 2050

C. Beth allai ddigwydd?
Os na fyddwn yn gweithredu a sut allwn ni nodi'r heriau o ran cyflawni'r nod

ADRODDIAD TUEDDIADAU'R DYFODOL

sy'n rhoi cipolwg gwell inni ar yr ysgogwyr a'r rhwystrau rhag cyflawni'r nod

Fframwaith Dangosyddion Llesiant Cenedlaethol

National Well-being Indicator Framework

01	Healthy babies	3 4
02	Healthy life expectancy	3 4
03	Healthy lifestyle (adults)	3 4 5 6
04	Air quality	1 2 3 7
05	Healthy lifestyle (children)	3 4 5
06	Young children developing the right skills	1 4 5 6
07	School leavers with skills and qualifications	1 4 6
08	Adults with qualifications	1 3 4
09	Productivity	1
10	Disposable household income	1 3 4
11	Innovative businesses	1 2 7
12	Renewable energy	1 2 5 7
13	Healthy soils	1 2 7
14	Global footprint	1 2 7
15	Waste not recycled	1 2 5 7
16	Fair pay	1 3 4 7
17	Pay difference	1 4
18	People living in poverty	1 2 3 4 5 6 7
19	People living in material deprivation	1 2 3 4 5 6 7
20	Pay set by collective bargaining	1 3 4
21	People in work	1 3 4

22	People not in education, employment and training	1 3 4 5
23	People feeling involved	4 5 7
24	Satisfaction with access to facilities and services	3 4 5
25	Feeling safe	3 4 5
26	People satisfied with where they live	2 3 5 6
27	Sense of community	2 3 4 5 6 7
28	Volunteering	5 6 7

29	Mental well-being	3 4
30	Loneliness	3 4 5
31	Hazard free homes	2 3 4 5
32	Reducing flood risk to homes and businesses	2 3 4 5
33	Energy efficiency of homes	1 2 3 7
34	Homelessness	1 3 4 5
35	Participation in arts, culture and heritage	1 3 4 5
36	People speaking Welsh every day	5 6 7

37	People able to speak Welsh	5 6 7
38	Participation in sporting activities	2 3 5 6 7
39	Professional standards in heritage collections	6 7
40	Looking after our cultural heritage	2 6 7
41	Greenhouse gas emissions	1 2 3 7
42	Greenhouse gas emissions from global goods and services	1 2 3 7
43	Healthy ecosystems	1 2 3 5 6 7
44	Biological diversity	1 2 5 6 7
45	Water quality	2 3 5 6 7
46	Active global citizenship	1 2 3 4 5 6 7
47	Confidence in the justice system	4 5 7
48	Journeys by walking, cycling or public transport	1 2 3 4 7
49	Housing costs	1 4 5 6
50	People digitally included	1 4 5

Further information: <https://gov.wales/wellbeing-wales-national-indicators>

Mapping the national indicators to the well-being goals helps communicate that indicators tell a story of progress against more than one goal. This mapping is provisional and will be reviewed soon.

Fframwaith Dangosyddion Llesiant Cenedlaethol

National Well-being Indicator Framework

01	Babanod iach	3 4
02	Disgwyliad oes iach	3 4
03	Flordd iach o fyw (oedolion)	3 4 5 6
04	Ansawdd aer	1 2 3 7
05	Flordd iach o fyw (plant)	3 4 5
06	Plant bach yn datblygu'r sgiliau iawn	1 4 5 6
07	Sgiliau a chymwysterau wrth adael yr ysgol	1 3 6
08	Oedolion & chymwysterau	1 3 4
09	Cynhyrchiant	1
10	Incwm gwario aelwydydd	1 3 4
11	Busnesau arloesol	1 2 7
12	Ynni adnewyddadwy	1 2 3 7
13	Pridd iach	1 2 7
14	Ôl Troed byd eang	1 2 7
15	Gwastraff nad yw'n cael ei ailgylchu	1 2 3 7
16	Cyflog teg	1 3 4 7
17	Gwahaniaeth cyflog	1 4
18	Pobl sy'n byw mewn tiodi	1 2 3 4 5 6 7
19	Pobl sy'n byw mewn amddifadedd materol	1 2 3 4 5 6 7
20	Pobl sy'n fodlon â'u swyddi	1 3 4
21	Pobl mewn gwaith	1 3 4

22	Pobl mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant	1 3 4 5
23	Pobl yn teimlo eu bod yn cael eu cynnwys	4 5 7
24	Pobl yn fodlon ar eu gallu i gael gafael ar gyfleusterau a gwasanaethau	3 4 5
25	Teimlo'n ddiogel	3 4 5
26	Pobl yn fodlon ar ble maen nhw'n byw	2 3 5 6
27	Ymdeimlad o gymuned	2 3 4 5 6 7
28	Gwirfoddoli	5 6 7

29	Llesiant meddyliol	3 4
30	Unigrwydd	3 4 5
31	Cartrefi heb beryglon	2 3 4 5
32	Lleiau'r perygl o lifogydd i gartrefi a busnesau	2 3 4 5
33	Cartrefi effeithlon o ran ynni	1 2 3 7
34	Digartrefedd	1 3 4 5
35	Cymryd rhan yn y celfyddydau ac mewn diwylliant a threftadaeth	1 3 4 5
36	Pobl sy'n siarad Cymraeg bob dydd	5 6 7

37	Pobl sy'n gallu siarad Cymraeg	5 6 7
38	Cymryd rhan mewn gweithgareddau chwaraeon	2 3 5 6 7
39	Safonau proffesiynol mewn casgliadau treftadaeth	1 7
40	Gofalu am ein treftadaeth ddiwylliannol	3 3 3
41	Allyriadau nwyon tŷ gwydr	1 2 3 7
42	Allyriadau nwyon tŷ gwydr o nwyddau a gwasanaethau byd-eang	1 2 3 7
43	Ecosystemau iach	1 2 3 5 6 7
44	Amrywiaeth fiolegol	1 2 5 6 7
45	Ansawdd dŵr	2 3 5 6 7
46	Dinasyddiaeth byd-eang weithredol	1 2 3 4 5 6 7
47	Hyder yn y system gyflawnder	4 5 7
48	Teithiau cerdded, beicio neu drafnidiaeth gyhoeddus	1 2 3 4 7
49	Costau tai	1 4 5 6
50	Pobl wedi'u cynnwys yn ddigidol	1 4 5

Rhagor o wybodaeth: <https://tyw.cymru/lesiant-cymru-dangosyddion-cenedlaethol>

Mae mapio'r dangosyddion cenedlaethol i'r nodau lesiant yn helpu i gyflwynu bod y dangosyddion yn adrodd ar gynnydd mwy nag un nod. Mae'r mapio hwn dros dro a bydd yn cael ei adolygu'n fuan.

Cerrig milltir cenedlaethol

National Milestones

02 Healthy Life Expectancy 3 4

Milestone

To increase the healthy life expectancy of adults and narrow the gap in healthy life expectancy between the least and the most deprived by at least 15% by 2050

03 Adult healthy lifestyle behaviours 3 4 5 6

Milestone

To increase the percentage of adults with two or more healthy lifestyle behaviours to more than 97% by 2050

05 Children healthy lifestyle behaviours 3 4 5

Milestone

To increase the percentage of children with two or more healthy behaviours to 94% by 2035 and more than 99% by 2050

08 Adult qualifications at different levels of the National Qualifications Framework 1 3 4

Milestone

75% of working age adults in Wales will be qualified to Level 3 or higher by 2050

Milestone

The percentage of working age adults with no qualifications will be 5% or lower in every local authority in Wales by 2050

10 Gross Disposable Household Income per Head 1 3 4

Milestone

Improve GDHI per head in Wales by 2035 and commit to setting a stretching growth target for 2050

14 The global footprint of Wales 1 2 7

Milestone

Wales will use only its fair share of the world's resources by 2050

17 Pay difference for gender, disability and ethnicity 1 4

Milestone

An elimination of the pay gap for gender, disability and ethnicity by 2050

18 Income poverty 1 2 3 4 5 6 7

Milestone

Reduce the poverty gap between people in Wales with certain key and protected characteristics (which mean they are most likely to be in poverty) and those without those characteristics by 2035. Commit to setting a stretching target for 2050

21 Percentage of people in employment 1 3 4

Milestone

Eradicate the gap between the employment rate in Wales and the UK by 2050, with a focus on fair work and raising labour market participation of under-represented groups

22 Percentage of people in education, employment or training 1 3 4 5

Milestone

At least 90% of 16-24 year olds will be in education, employment, or training by 2050

28 Percentage of people who volunteer 5 6 7

Milestone

Increase the percentage of people who volunteer by 10% by 2050, demonstrating Wales's status as a volunteering nation

29 Mean mental well-being score 3 4

Milestone

To improve adult and children's mean mental wellbeing and eliminate the gap in adult and children's mean mental wellbeing between the most deprived and least deprived areas in Wales by 2050

33 Percentage of dwellings with adequate energy performance 1 2 3 7

Milestone

All homes in Wales will have adequate and cost-effective energy performance by 2050

37 Number of people who can speak Welsh 5 6 7

Milestone

A million Welsh speakers by 2050

41 Emissions of greenhouse gases within Wales 1 2 3 7

Milestone

Wales will achieve net-zero greenhouse gas emissions by 2050

44 Status of biological diversity in Wales 1 2 5 6 7

Milestone

To reverse the decline in biodiversity with an improvement in the status of species and ecosystems by 2030 and their clear recovery by 2050

00 National Well-being Indicator

LLUNIO DYFODOL CYMRU
DANGOSYDDION • CERRIG MILLTIR • TUEDDIADAU

SHAPING WALES' FUTURE
INDICATORS • MILESTONES • TRENDS

<https://shapingwalesfuture.blog.gov.wales/>

Cerrig milltir cenedlaethol

National Milestones

02 Disgwyliad oes iach 3 4

Carreg filltir genedlaethol

Cynyddu disgwyliad oes iach oedolion a lleihau'r bwch mewn disgwyliad oes iach rhwng y lleiaf a'r mwyaf difreintiedig o leiaf 15% erbyn 2050

03 Ffordd iach o fyw (oedolyn) 3 4 5 6

Carreg filltir genedlaethol

Cynyddu canran yr oedolion sydd â dau neu fwy o ymddygiadau iach o ran eu ffordd o fyw i fwy na 97% erbyn 2050

05 Ffordd iach o fyw (plant) 3 4 5

Carreg filltir genedlaethol

Cynyddu canran y plant sydd â dau ymddygiad iach neu fwy i 94% erbyn 2035 ac i dros 99% erbyn 2050

08 Oedolion â chymwysterau 1 3 4

Carreg filltir genedlaethol

Bydd gan 75% o oedolion o oedran gweithio yng Nghymru gymwysterau ar lefel 3 neu uwch erbyn 2050

Carreg filltir genedlaethol

Bydd canran yr oedolion o oedran gweithio sydd heb unrhyw gymwysterau yn 5% neu lai ym mhob awdurdod lleol yng Nghymru erbyn 2050

10 Incwm Gwario Gros Aelwydydd, y pen 1 3 4

Carreg filltir genedlaethol

Gwella Incwm Gwario Gros Aelwydydd, y pen, yng Nghymru erbyn 2035 ac ymrwmo i osod targed twf ymestynnol ar gyfer 2050

14 Ôl Troed byd eang 1 2 7

Carreg filltir genedlaethol

Dim ond ei chyfran deg o adnoddau'r byd y bydd Cymru'n ei defnyddio erbyn 2050

17 Gwahaniaeth cyflog rhwng y rhywiau 1 4

Carreg filltir genedlaethol

Dileu'r bwch cyflog o ran rhyw, anabled ac ethnigrwydd erbyn 2050

18 Tlodi incwm 1 2 3 4 5 6 7

Carreg filltir genedlaethol

Lleihau'r bwch tlodi rhwng pobl yng Nghymru sydd â nodweddion allweddol a gwarchoddedig penodol (sy'n golygu mai hwy sydd fwyaf tebygol o fod mewn tlodi) a'r rhai heb y nodweddion hynny, erbyn 2035. Ymrwmo i osod targed ymestynnol ar gyfer 2050

21 Pobl mewn gwaith 1 3 4

Carreg filltir genedlaethol

Dileu'r bwch rhwng cyfradd gyflogaeth Cymru a chyfradd y DU erbyn 2050, gan ganolbwyntio ar waith teg a chynyddu nifer y bobl o grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol sy'n cyfranogi yn y farchnad lafur

22 Pobl mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant 1 3 4 5

Carreg filltir genedlaethol

Bydd o leiaf 90% o'r rhai 16-24 oed oedd mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant erbyn 2050

28 Canran y bobl sy'n gwirfoddoli 5 6 7

Carreg filltir genedlaethol

Cynyddu canran y bobl sy'n gwirfoddoli 10% erbyn 2050, gan ddangos statws Cymru fel cenedl sy'n gwirfoddoli

29 Sgôr lles meddyliol cymedrig 3 4

Carreg filltir genedlaethol

Gwella lles meddyliol cymedrig oedolion a phlant a dileu'r bwch yn lles meddyliol cymedrig oedolion a phlant rhwng yr ardaloedd mwyaf a lleiaf difreintiedig yng Nghymru erbyn 2050

33 Canran yr anheddau â pherfformiad ynni digonol 1 2 3 7

Carreg filltir genedlaethol

Bydd perfformiad ynni pob cartref yng Nghymru yn ddigonol ac yn gost-effeithiol erbyn 2050

37 Pobl sy'n gallu siarad Cymraeg 5 6 7

Carreg filltir genedlaethol

Miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050

41 Allyriadau nwyon tŷ gwyr 1 2 3 7

Carreg filltir genedlaethol

Bydd allyriadau nwyon tŷ gwyr Cymru yn cyrraedd sero net erbyn 2050

44 Statws amrywiaeth fiolegol yng Nghymru 1 2 5 6 7

Carreg filltir genedlaethol

Gwrthdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth gyda gwelliant yn statws rhywogaethau ac ecosystemau erbyn 2030 a'u hadferiad yn amlwg erbyn 2050

LLUNIO DYFODOL CYMRU
DANGOSYDDION • CERRIG MILLTIR • TUEDDIADAU

SHAPING WALES' FUTURE
INDICATORS • MILESTONES • TRENDS

<https://lluniodyfodolcymru.blog.llyw.cymru/>

Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol Cymru

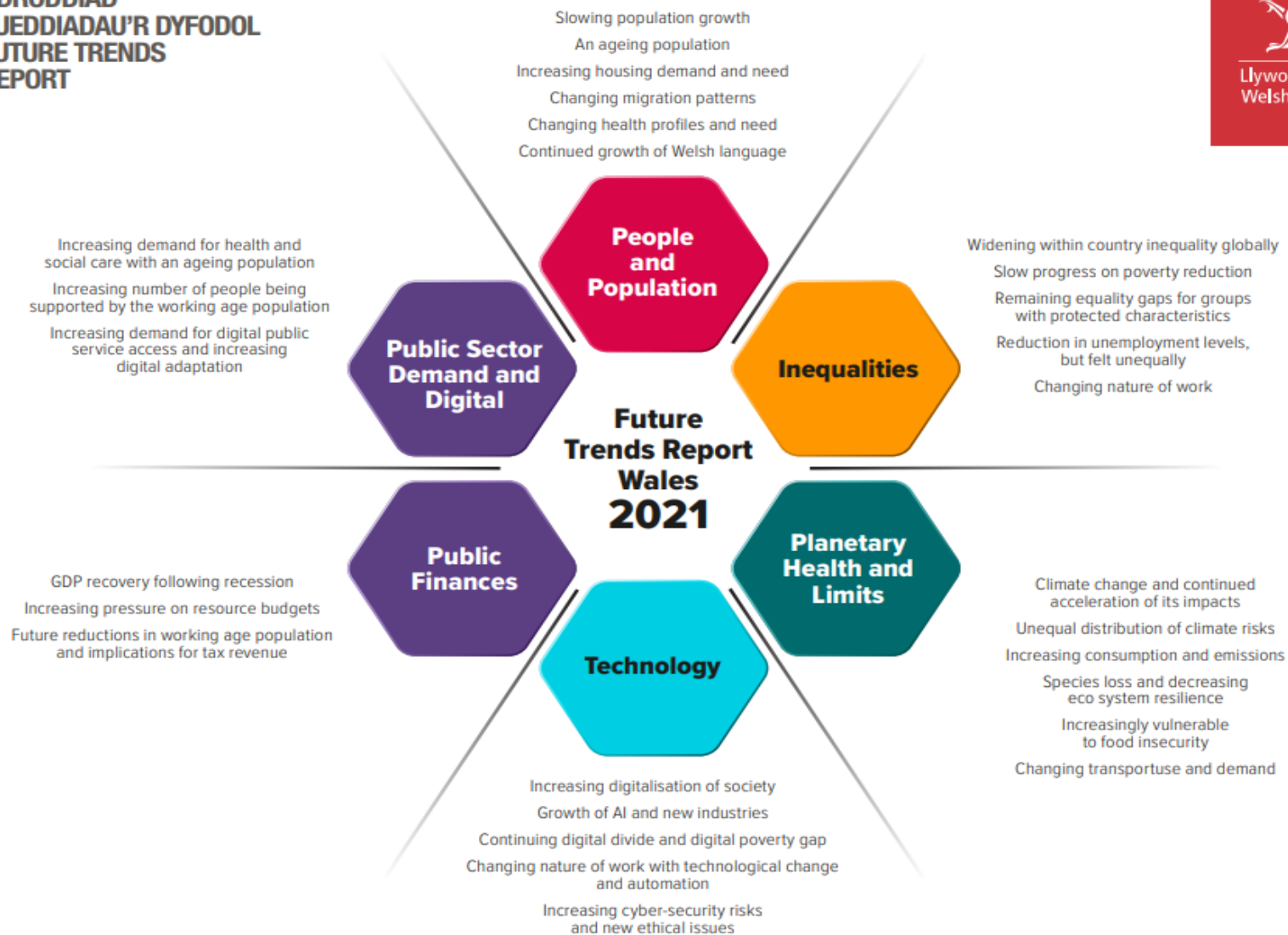
Future Trends Report Wales

ADRODDIAD
TUEDDIADAU'R DYFODOL
FUTURE TRENDS
REPORT

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol Cymru

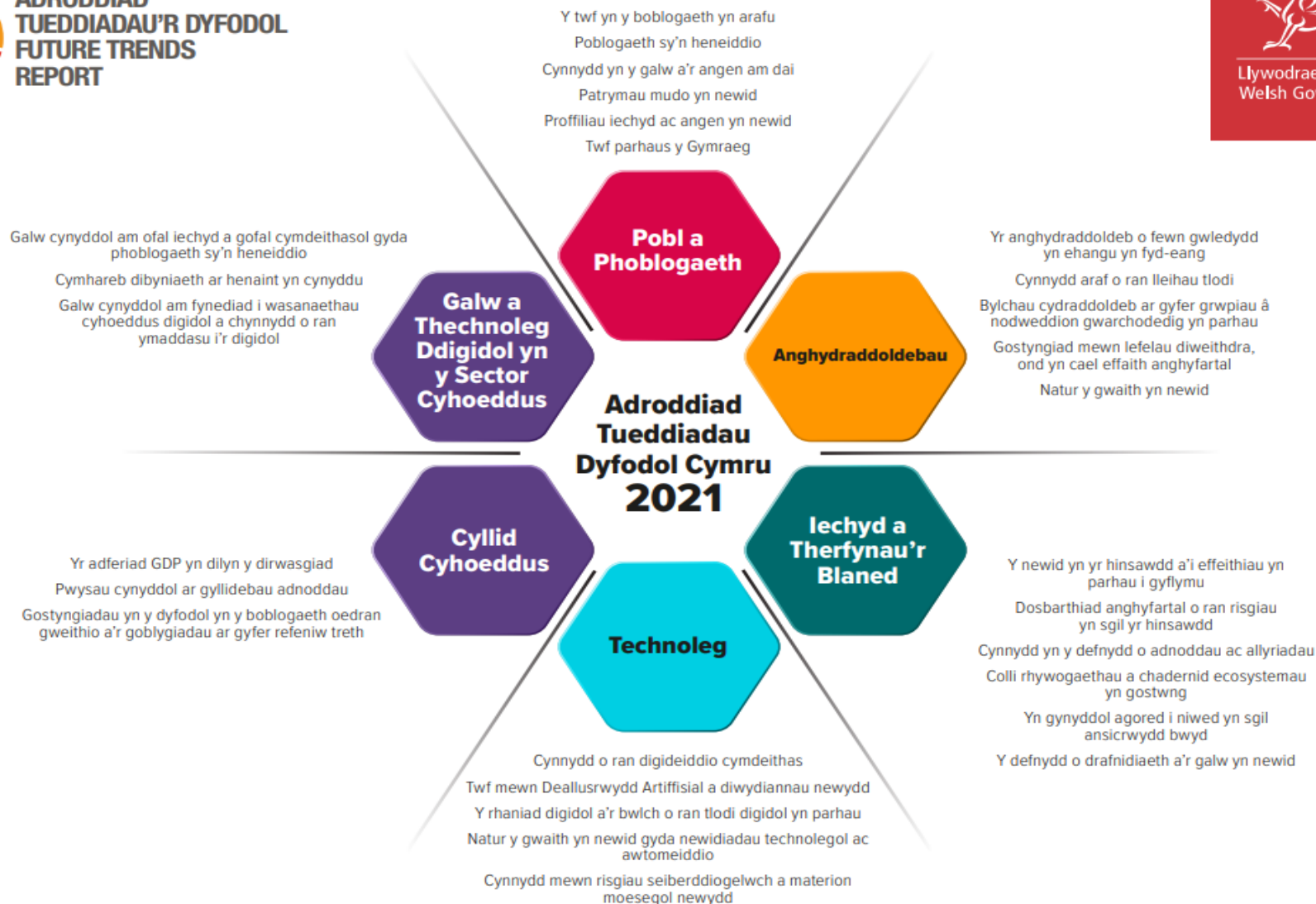
Future Trends Report Wales

**ADRODDIAD
TUEDDIADAU'R DYFODOL
FUTURE TRENDS
REPORT**

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cyrff cyhoeddus a byrddau gwasanaethau cyhoeddus Public Bodies and Public Services Boards

INDIVIDUAL PUBLIC BODY WELL-BEING DUTY

48 public organisations

LOCAL PARTNERSHIPS WELL-BEING ASSESSMENT & PLANNING

Natural Resources
Wales

Local Authorities

Welsh Fire &
Rescue Authorities

Local Health Board

Cyrff cyhoeddus a byrddau gwasanaethau cyhoeddus

Public Bodies and Public Services Boards

DYLETSWYDD LLESIANT CYRFF CYHOEDDUS UNIGOL

48 o sefydliadau cyhoeddus

PARTNERIAETHAU LLEOL ASESU LLESIANT A CHYNLLUNIO

Cyfoeth Naturiol
Cymru

Awdurdodau Lleol

Awdurdodau Tân
ac Achub Cymru

Byrddau Iechyd
Lleol

Egwyddor datblygu cynaliadwy

Sustainable Development Principle

The Act puts in place a 'sustainable development principle' which tells organisations how to go about meeting their duty under the Act.

In this Act, any reference to a public body doing something "in accordance with the sustainable development principle" means that the body must act in a manner which seeks to ensure that the needs of the present are met without compromising the ability of future generations to meet their own needs.

Public bodies need to make sure that when making their decisions they take into account the impact they could have on people living their lives in Wales in the future.

There are 5 things that public bodies need to think about to show that they have applied the sustainable development principle. Following these ways of working will help us work together better, avoid repeating past mistakes and tackle some of the long-term challenges we are facing.

Collaboration

Acting in collaboration with any other person (or different parts of the body itself) that could help the body to meet its well-being objectives.

Integration

Considering how the public body's well-being objectives may impact upon each of the well-being goals, on their other objectives, or on the objectives of other public bodies.

Involvement

The importance of involving people with an interest in achieving the well-being goals, and ensuring that those people reflect the diversity of the area which the body serves.

Long-term

The importance of balancing short-term needs with the need to safeguard the long-term needs.

Prevention

How acting to prevent problems occurring or getting worse may help public bodies meet their objectives.

Egwyddor datblygu cynaliadwy

Sustainable Development Principle

Mae'r Ddeddf wedi pennu 'egwyddor datblygu cynaliadwy' er mwyn dweud wrth sefydliadau sut i gyflawni eu dyletswydd dan y Ddeddf.

Yn y Ddeddf hon, mae unrhyw gyfeiriad at y ffaith bod corff cyhoeddus yn gwneud rhywbeth "yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy" yn golygu bod yn rhaid i'r corff weithredu mewn modd sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau.

Wrth wneud eu penderfyniadau, rhaid i gyrff cyhoeddus wneud yn siŵr eu bod yn ystyried yr effaith y gallent ei chael ar bobl sy'n byw eu bywydau yng Nghymru yn y dyfodol.

Mae 5 peth y mae'n rhaid i gyrff cyhoeddus feddwl amdanynt i ddangos eu bod wedi dilyn yr egwyddor datblygu cynaliadwy. Bydd cadw at y dulliau gweithio hyn yn ein helpu ni i gydweithio'n well, osgoi ailadrodd camgymeriadau'r gorffennol a mynd i'r afael â rhai o'r heriau hirdymor rydym yn eu hwynebu.

Cydweithio

Gallai cydweithredu ag unrhyw berson arall (neu wahanol adrannau yn y corff ei hun) helpu'r corff i fodloni ei amcanion llesiant.

Integreiddio

Ystyried sut gall amcanion llesiant y corff cyhoeddus effeithio ar bob un o'r nodau llesiant, ar bob un o'u hamcanion eraill, neu ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill.

Cynnwys

Pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal maent yn ei gwasanaethu.

Hirdymor

Pwysigrwydd sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr a'r angen am ddiogelu'r gallu i ddiwallu anghenion tymor hir hefyd.

Atal

Sut gall gweithredu i atal problemau rhag digwydd neu waethygu helpu cyrff cyhoeddus i gyflawni eu hamcanion.

- Communicating individual public bodies well-being objectives – **Well-being Statement**
- Communicating collective priorities – Local well-being plan
- Communicating progress – **Annual Reporting**
- Report on the **progress** bodies have made in meeting their **well-being objectives**
- Responding to the Future Generations Commissioner

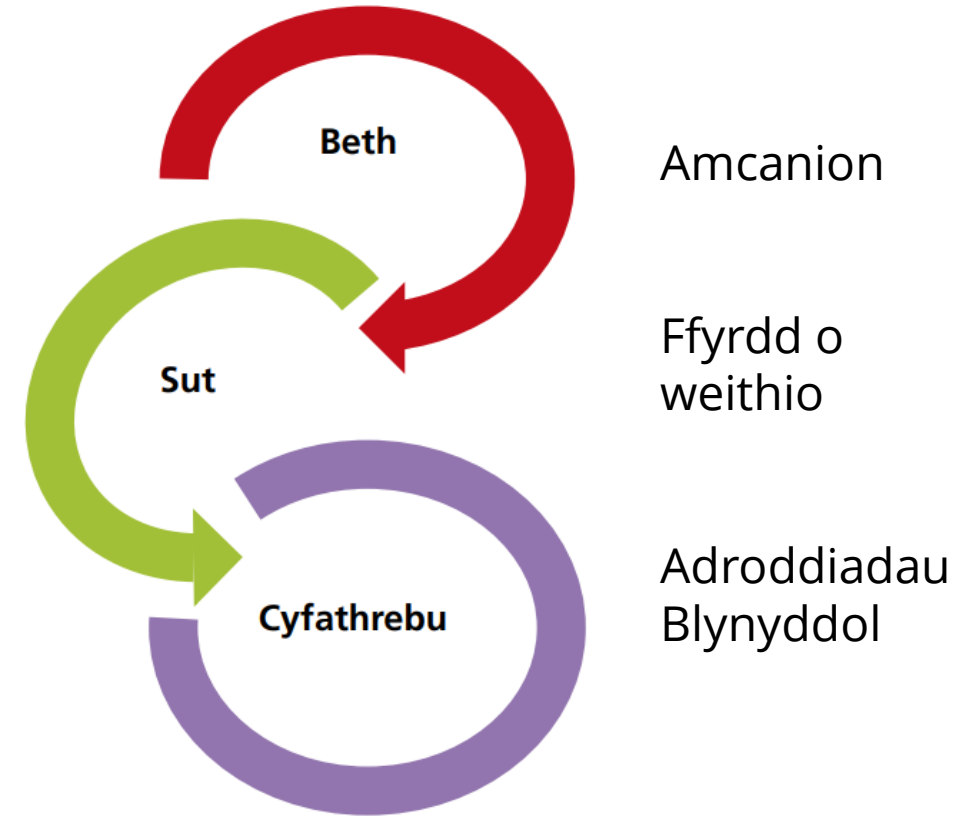
Figure 1 – Central organising principle

- Rhannu gwybodaeth am amcanion llesiant cyrff cyhoeddus unigol – **Y Datganiad Llesiant**
- Rhannu gwybodaeth am flaenoriaethau ar y cyd – Y Cynllun Llesiant Lleol
- Rhannu gwybodaeth am gynnydd – **Yr Adroddiad Blynyddol**
- Adrodd ar y **cynnydd** y mae cyrff wedi'i wneud o ran cyflawni eu **hamcanion llesiant**
- Ymateb i Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol

Ffigur 1 – Pensaernïaeth y Ddeddf

Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru

Future Generations Commissioner for Wales

General duty

The general duty of the commissioner is to promote the sustainable development principle. In particular, they act as a guardian of the ability of future generations to meet their needs. They also encourage public bodies to take greater account of the long-term impact of the things that they do.

The Commissioner's role includes:

Advice, Encourage and Promote

The Commissioner can provide advice to public bodies and Public Services Boards and encourage them to meet their well-being objectives.

Research

The Commissioner can carry out research into various elements of the Act, including how public bodies apply the sustainable development principle.

Carry out reviews

The Commissioner may conduct a review into how public bodies take account of the long-term impact of their decisions and make recommendations based on her findings.

Make recommendations

The Commissioner can make recommendations about the steps a public bodies has taken or proposes to take to meet its well-being objectives.

Future Generations Report

The Commissioner must publish, a year before a Senedd election, a report containing her assessment of improvements public bodies should make to achieve the well-being goals.

Sophie Howe (2016-2023)

Derek Walker (2023-2030)

Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru

Future Generations Commissioner for Wales

Y ddyletswydd gyffredinol

Hybu'r egwyddor datblygu cynaliadwy yw dyletswydd gyffredinol y Comisiynydd. Yn benodol, mae'n gweithredu fel gwarcheidwad gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion. Mae hefyd yn annog cyrff cyhoeddus i roi mwy o ystyriaeth i effaith hirdymor y pethau maen nhw'n eu gwneud.

Mae rôl y Comisiynydd yn cynnwys:

Cynghori, Annog a Hybu

Gall y Comisiynydd roi cyngor i gyrff cyhoeddus a Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus a'u hannog i gyflawni eu hamcanion llesiant.

Ymchwil

Gall y Comisiynydd gynnal ymchwil i wahanol elfennau o'r Ddeddf, gan gynnwys sut mae cyrff cyhoeddus yn cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy.

Cynnal adolygiadau

Caiff y Comisiynydd gynnal adolygiad o'r modd y mae cyrff cyhoeddus yn ystyried effaith hirdymor eu penderfyniadau, a gwneud argymhellion ar sail y canfyddiadau.

Gwneud argymhellion

Gall y Comisiynydd wneud argymhellion ynghylch y camau y mae cyrff cyhoeddus wedi'u cymryd neu'n bwriadu eu cymryd i gyflawni eu hamcanion llesiant.

Adroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol

Rhaid i'r Comisiynydd gyhoeddi, flwyddyn cyn etholiad y Senedd, adroddiad sy'n cynnwys asesiad o'r gwelliannau y dylai cyrff cyhoeddus eu gwneud i gyflawni'r nodau llesiant.

Sophie Howe (2016-2023)

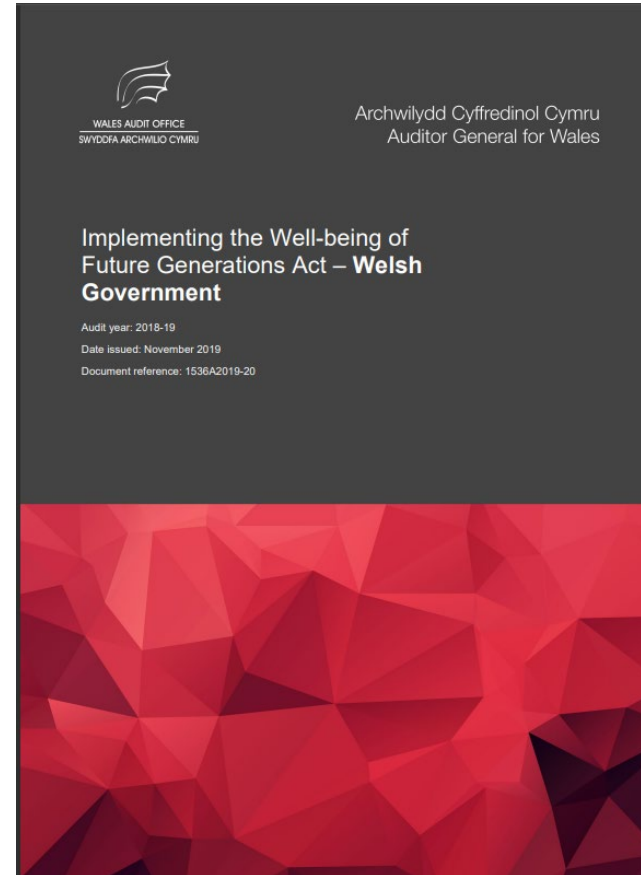
Derek Walker (2023-2030)

The Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 (the Act) requires the Auditor General for Wales (the Auditor General) to examine public bodies to assess the extent to which they have acted in accordance with the sustainable development principle when:

- a. setting their well-being objectives; and
- b. taking steps to meet them.

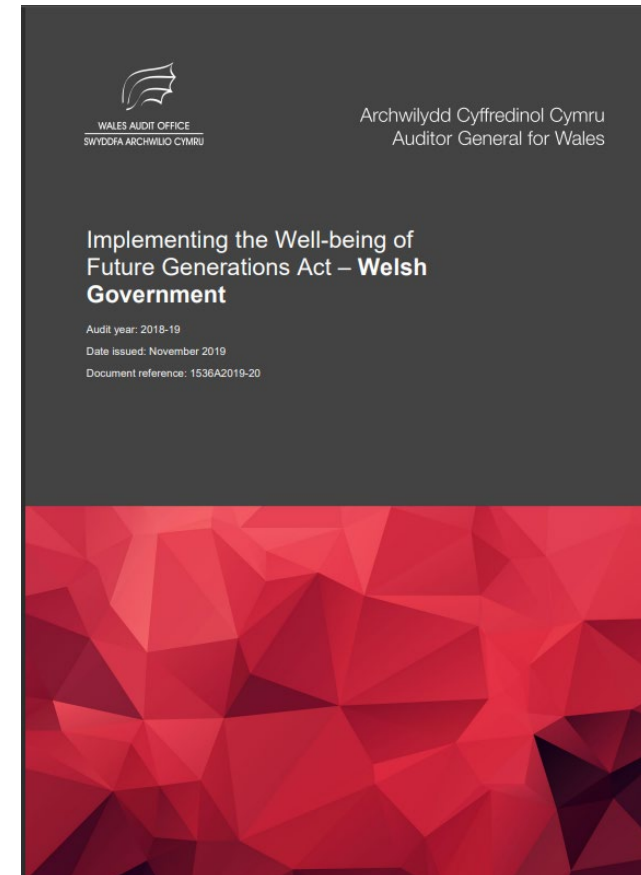
The Auditor General must provide a report on his examinations to the Senedd at least a year before each Senedd election.

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (y Ddeddf) yn ei gwneud yn ofynnol i Archwilydd Cyffredinol Cymru (yr Archwilydd Cyffredinol) archwilio cyrff cyhoeddus i asesu i ba raddau y maent wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth:

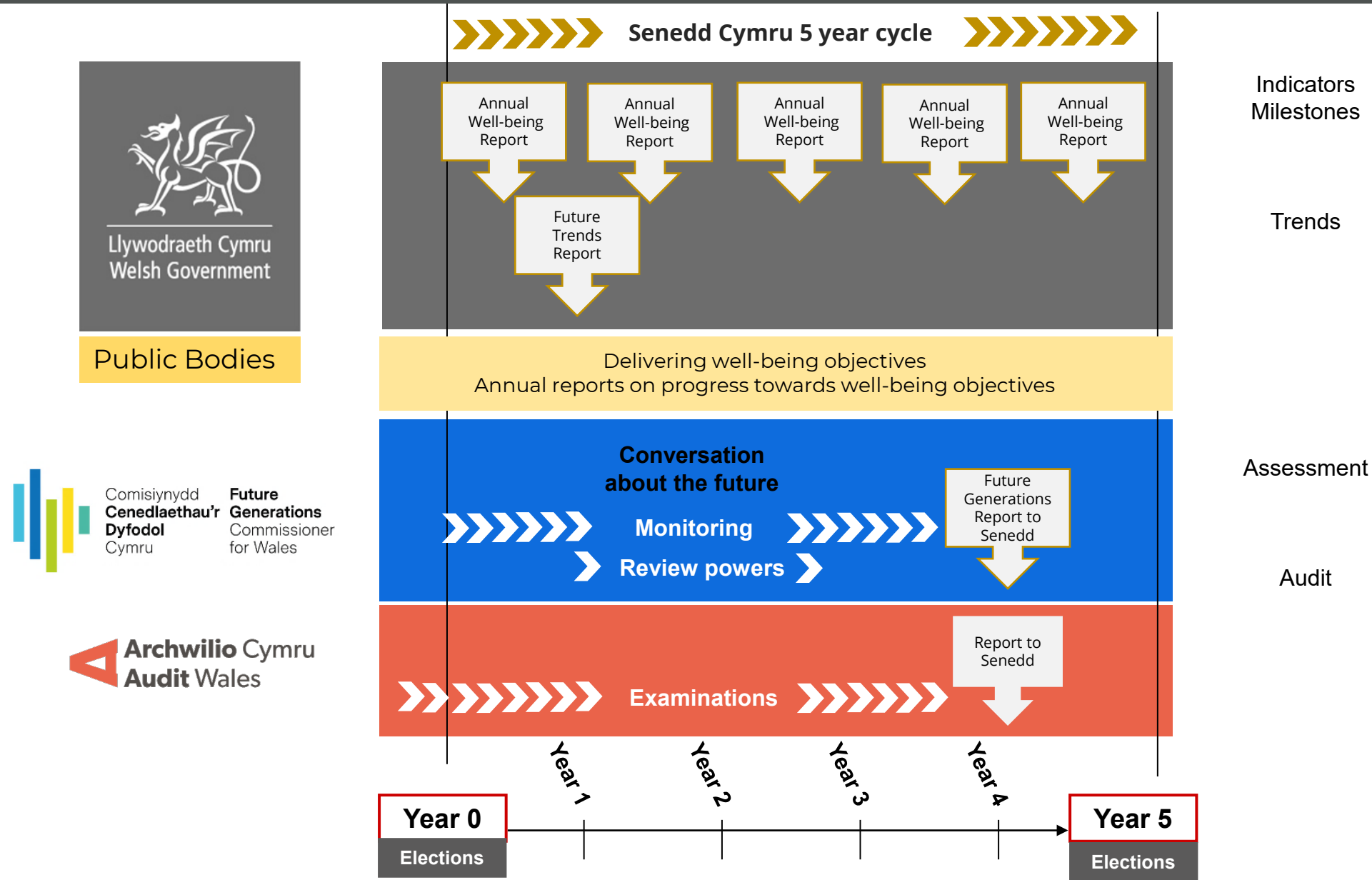
- a. bennu eu hamcanion llesiant;
- b. cymryd camau i'w cyflawni.

Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol ddarparu adroddiad ar ei archwiliadau i'r Senedd o leiaf flwyddyn cyn pob etholiad i'r Senedd.

Cylch Cenedlaethau'r Dyfodol

Future Generations Cycle

Cylch Cenedlaethau'r Dyfodol

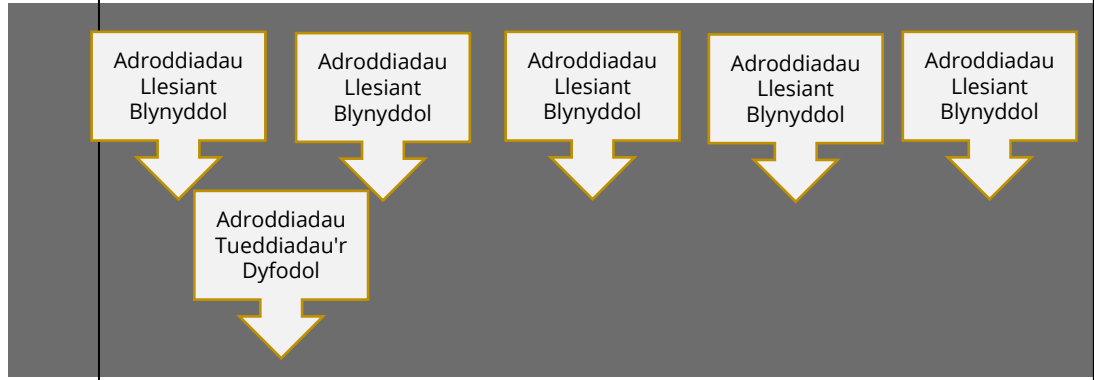
Future Generations Cycle

Cyrff
Cyhoeddus

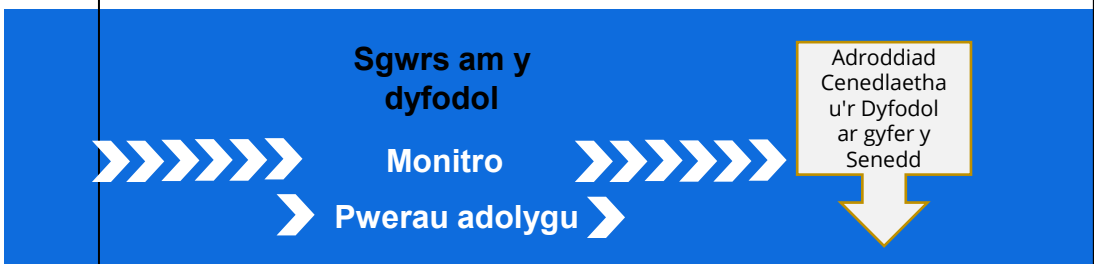
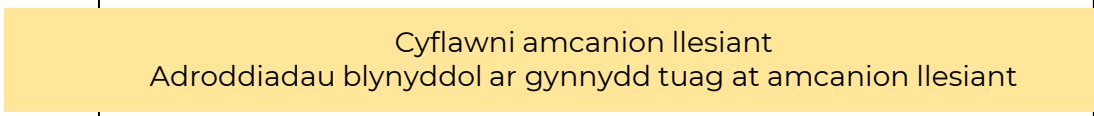

Cylch 5 mlynedd y Senedd

Dangosyddion
Cerrig milltir

Tueddiadau

Asesiadau

Archwilio

